

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ ПОТЕНЦІАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА

Херсонський національний технічний університет

Анотація. У статті досліджено необхідність управління фінансовим потенціалом підприємства в сучасних нестабільних економічних умовах. Розкрито сутність, об'єкт і суб'єкт управління та визначено їх взаємодії, функції, принципи системи управління фінансовим потенціалом підприємства. Вказується на особливу необхідність діагностики зовнішнього та внутрішнього середовища, на основі якої розробляється фінансова стратегія підприємства.

Ключові слова: фінансова діяльність; фінансовий потенціал; фінансові ресурси; діагностика; управління; фінансова стратегія.

Abstract. The article examines the need to manage the financial potential of the enterprise in today's unstable economic conditions. The essence, object and subject of management are revealed and their interactions, functions, principles of the system of management of financial potential of the enterprise are defined. The special need for diagnostics of the external and internal environment is indicated, on the basis of which the financial strategy of the enterprise is developed.

Keywords: financial activity; financial potential; financial resources; diagnostics; management; financial strategy.

З метою подолання та попередження кризових ситуацій у розвитку підприємства, підвищення ефективності діяльності та забезпечення його конкурентоспроможності менеджменту підприємства необхідно звернути увагу на сучасні концепції, методи та інструменти управління у сфері фінансів суб'єктів підприємництва, важливим сегментом якого є управління фінансовим потенціалом.

Водночас висока динаміка змін у зовнішньому фінансовому середовищі сучасних підприємств зумовлює необхідність розширення та поглиблення теоретично-методичного базису побудови дієвої системи управління їхнім фінансовим потенціалом [1, с. 92].

Управління фінансовим потенціалом є складовою частиною фінансового менеджменту і вирішує питання планування та реалізації фінансових стратегій, які забезпечують сталий розвиток підприємства. Розробка фінансових стратегій здійснюється на основі діагностики потенційних можливостей підприємства і його фінансового потенціалу. Діагностика зовнішнього фінансового середовища підприємства дозволяє виявляти шанси і фактори ризику на ринку, діагностика фінансового потенціалу дозволяє оцінити ресурси підприємства з точки зору можливості їх організації та використання для підприємства поточних і стратегічних фінансових рішень.

Загалом управління як процес являє собою систему управлінських дій, які забезпечують досягнення поставлених цілей шляхом перетворення ресурсів на «вході» у продукцію «на виході» [2, с. 65]. Для системи управління характерними є наявність об'єкта та суб'єкта, які пов'язані між собою лініями комунікації. Ці зв'язки можуть бути прямими та зворотними. Прямі зв'язки проявляються безпосередньо як управлінський вплив суб'єкта на об'єкт, а зворотні як будь-які наслідки (реакції) на управлінські впливи на об'єкт.

Під управлінням фінансовим потенціалом підприємства розуміють сукупність засобів і методів організації та регулювання фінансово-господарської діяльності підприємства з метою підвищення фінансового потенціалу. Об'єктом управління в даному випадку виступає фінансовий потенціал, а суб'єктом управління – органи управління підприємством, які мають повноваження щодо розробки та прийняття фінансових рішень. Управлінськими рішеннями забезпечується формування локальних (поточних) стратегій в рамках стратегічної фінансової стратегії підприємства.

Основою системи управління фінансовим потенціалом є забезпечення взаємодії об'єкта і суб'єкта управління, при якому досягається найбільша системна ефективність організації, використання та регулювання фінансового потенціалу підприємства.

Система управління фінансовим потенціалом підприємства виконує наступні функції:

забезпечувальну, відтворювальну, стимулюючу, розподільчу, перерозподільчу, індикативну.

Вихідним моментом при розробці фінансової стратегії підприємства може служити діагностика стану зовнішнього фінансового середовища, яка спрямована на виявлення можливостей і загроз в макро- та мікроекономічному оточенні. Після діагностики стану зовнішнього фінансового середовища менеджмент підприємства визначає поточні та стратегічні цілі. Такими цілями можуть бути підвищення конкурентоспроможності та закріплення на нових ринках шляхом створення принципово нового продукту або скорочення витрат виробництва та ін.

Отже, діагностика, яка проводиться з метою аналізу ефективності його організації та використання, а також для прийняття рішення про вибір фінансової стратегії є важливою частиною процесу управління фінансовим потенціалом підприємства. Метою діагностики фінансового потенціалу підприємства є можливість визначення напрямів фінансового розвитку. Саме на основі комплексної діагностики зовнішнього середовища та оцінки рівня фінансового потенціалу розробляється фінансова стратегія підприємства. Розробка фінансової стратегії повинна здійснюватися на вищих ієрархічних рівнях управління підприємством.

До основних завдань системи управління фінансовим потенціалом підприємства відносять: визначення джерел формування фінансових ресурсів та основних напрямів управління ними; формування фінансової стратегії та ефективної фінансової політики підприємства; підвищення результативних фінансових показників діяльності підприємства; створення умов для ефективної реалізації та розвитку складників фінансового потенціалу підприємства; розроблення механізму ефективної взаємодії підприємства із зовнішнім фінансово-економічним середовищем та ін. [1, с. 96].

Система управління фінансовим потенціалом ґрунтується на загальних і специфічних принципах, дотримання яких забезпечить високу якість управлінських рішень у сфері фінансів суб'єкта підприємництва. Специфічними принципами управління фінансовим потенціалом підприємства є наступні принципи: системності, безперервності, збалансованості, прозорості, еластичності, релевантності [3, с. 51]. Крім того система управління фінансовим потенціалом підприємства містить комплекс методів, вибір яких залежить від цілей управління та ситуації у середовищі підприємства, яку визначають зовнішні та внутрішні чинники впливу на його функціонування і розвиток [1, с. 96]. Основними методами системи управління фінансовим потенціалом підприємства є управління фінансовою рівновагою (діагностика та управління фінансовим станом підприємства, його доходами та витратами) та управління вартістю підприємства.

Таким чином, створення ефективної системи управління фінансовим потенціалом на підприємстві дозволить приймати обґрунтовані рішення в сфері управління на локальному та стратегічному рівнях, досягти фінансової рівноваги підприємства, наростити обсяги операційної та інвестиційної діяльності, оптимізувати структуру капіталу, знизити ризиковість фінансової діяльності в результаті впровадження комплексної діагностики фінансового потенціалу, підвищити ефективність організації та використання наявних ресурсів підприємства, максимізувати вартість підприємства. Саме управління фінансовим потенціалом є необхідним аспектом перспективного подальшого фінансового розвитку, забезпечення прибутковості та фінансової стійкості підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Ляхович Л. А. Фінансовий потенціал підприємства: сутність та управління. *Інфраструктура ринку*. 2018. Вип. 22. С. 92-98.
2. Салтыков Н. А. Моделирование процесса управления инновационным потенциалом промышленного предприятия. *Вестник удмуртского университета*. 2012. Вып. 2. С. 64-69.
3. Дзюбенко О. М. Властивості фінансового потенціалу як об'єкта економічного аналізу. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2017. Вип. 3 (38). С. 43-54.

Остапенко Аліна Сергіївна, кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Херсонський національний технічний університет, Херсон, e-mail: alinaostapenko08@gmail.com.

Ostapenko Alina S. – candidate of technical sciences, associate professor, associate professor Department of finance, banking and insurance, Kherson National Technical University, Kherson, e-mail: alinaostapenko08@gmail.com.